

ภาคผนวก

- (๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕
- (๘) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๗
- (๙) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๙
- (๑๐) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๓
- (๑๑) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๑๒) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓
- (๑๓) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๑๔) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒
- (๑๕) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
- (๑๖) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘
- (๑๗) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๑๘) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๑๙) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๒๐) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒
- (๒๑) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๒๒) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๒๓) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๒๔) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒
- (๒๕) พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๒๖) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๒ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕
- (๒๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕
- (๒๘) พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐
- (๒๙) พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ใช้บังคับเป็นเทศบาลตำบล ตั้งแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

ให้เทศบาลตำบลที่ได้รับการจัดตั้งตามวรรคหนึ่ง มีชื่อและเขตตามชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลเดิม หากกรณีเทศบาลตำบลที่มีชื่อซ้ำกับเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครที่มีอยู่เดิม ให้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อเทศบาลตำบลนั้นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๖ บรรดาการกระทำใด ๆ ที่นายองค์การบริหารส่วนตำบลและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้กระทำไปแล้วโดยชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้

มาตรา ๗ ให้โอนบรรดากิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้องและงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ใช้บังคับไปเป็นของเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ให้โอนบรรดาพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ใช้บังคับ ไปเป็นพนักงานเทศบาล ลูกจ้าง และพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ โดยให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างรวมทั้งสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิม และเพื่อประโยชน์ในการนับเวลาทำงานให้ถือเวลาทำงานของบุคคลดังกล่าวในระหว่างที่เป็นพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเวลาทำงานของพนักงานเทศบาล ลูกจ้าง และพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลตามประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และเลขานุการสภาเทศบาลของเทศบาลตำบลที่จัดตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลตามประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ จนกว่าจะครบอายุที่เหลืออยู่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือวาระที่เหลืออยู่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้ได้รับค่าตอบแทนรายเดือน เงินประจำตำแหน่งและเงินตอบแทนพิเศษ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินค่าตอบแทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๔ ไปพลางก่อน จนกว่าจะครบอายุที่เหลืออยู่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือวาระที่เหลืออยู่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อได้ครบวาระมองครปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าด้วยกันตามประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลตำบลตามวรรคหนึ่งว่างลง ให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่สมาชิกสภาเทศบาลเหลือไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่เดิม ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาเทศบาลนั้น และให้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๑๐ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติ ข้อบัญญัติ และคำสั่งที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล คงมีผลบังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวล

กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนกว่าจะมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติ เทศบัญญัติ และคำสั่งที่ออก โดยเทศบาลตำบลที่ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑ ให้บรรดากิจการที่ให้บริการประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมยังคง ให้บริการอยู่ต่อไป โดยให้จัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตามโครงสร้างการบริหารงานบุคคลตามที่กฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ เป็นเทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามประมวลกฎหมายองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๓ ให้ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหาร ท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นตาม กฎหมายว่าด้วยเทศบาล หรือกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง หรือครบอายุ ของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่นหรือถือว่ามีอายุครบสภาท้องถิ่น โดยให้องค์ประกอบของสภาท้องถิ่น จำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นคงเป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก่อนถูกยกเลิกตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งว่างลง ด้วยเหตุอื่นอันมิใช่กรณีครบอายุของสภา ท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่นหรือถือว่ามีอายุครบสภาท้องถิ่น ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่ง ที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภา ท้องถิ่นว่างลงและมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งและอายุของสภาท้องถิ่นเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ในกรณีที่รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษา ผู้บริหารท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามีจำนวนเหลืออยู่ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามประมวล กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ มิให้มีการแต่งตั้งเพิ่ม

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไว้ แล้วก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ถ้าได้กำหนดวันเลือกตั้งเป็นภายหลังวันที่ ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยกเลิกการเลือกตั้งนั้น และ ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๕ ให้โอนบรรดากิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่กรณี ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่ ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ไปเป็นของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตาม

มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยให้กิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดใด เป็นกิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของเทศบาลหรือองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๖ บรรดาการกระทำอันเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่กระทำอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ให้ เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระทำการนั้นต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ แม้ประมวลกฎหมายองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วก็ ตาม แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ ให้โอนบรรดากิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกองทุนที่มีอยู่เดิม และภาระผูกพันอื่นๆ ของเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๒ และเงินทุนส่งเสริมขององค์การบริหารส่วน จังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๗ ไปเป็นของกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล และกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามประมวล กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ ในระหว่างที่ไม่มีคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วน จังหวัดและกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการ เงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและคณะกรรมการเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลที่มีอยู่เดิม ดำเนินการบริหารงานและอำนาจการทั่วไปในกิจการของกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลเท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน

ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่น ผู้แทนสภาท้องถิ่น ผู้แทนข้าราชการส่วน ท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกองทุน ส่งเสริมกิจการเทศบาลตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับ แต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ

มาตรา ๑๙ ในระหว่างที่ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานและการอำนาจการ ทั่วไปในกิจการของกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล ให้นำ หลักเกณฑ์ที่ออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๗ แล้วแต่กรณี ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ ให้โอนบรรดากิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างรวมถึงภาระผูกพันอื่น ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการจัดการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ตามความในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกิจการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการจัดการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๑ ในระหว่างที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการในคณะกรรมการจัดการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการจัดการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมดำเนินการบริหารงานและอำนาจการทั่วไปในกิจการของสำนักงานคณะกรรมการจัดการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน

ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการจัดการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ

มาตรา ๒๒ ในระหว่างที่ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานและการดำเนินงานกิจการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้นำหลักเกณฑ์ที่ออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกิจการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๓ ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ รวมทั้งเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ออกตามกฎหมายที่ยกเลิกตามความในมาตรา ๔ และยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามกฎหมายอื่น จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศรวมทั้งเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศกระทรวงมหาดไทย เพื่อปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

		มาตรา
ลักษณะ ๑	บททั่วไป	๑ - ๗
ลักษณะ ๒	การจัดระเบียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
	หมวด ๑ การจัดตั้ง การควบรวม การรวม และการเปลี่ยนแปลงฐานะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
	ส่วนที่ ๑ การจัดตั้ง	๘ - ๑๔
	ส่วนที่ ๒ การควบรวมและการรวม	๑๕ - ๒๐
	ส่วนที่ ๓ การเปลี่ยนแปลงฐานะ	๒๑ - ๒๓
	หมวด ๒ การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๔
	ส่วนที่ ๑ สภาท้องถิ่น	๒๕ - ๕๙
	ส่วนที่ ๒ ผู้บริหารท้องถิ่น	๖๐ - ๗๑
	หมวด ๓ การจัดระเบียบบริหารราชการ	๗๒ - ๗๘
	หมวด ๔ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๗๙
	หมวด ๕ หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
	ส่วนที่ ๑ หน้าที่และอำนาจของเทศบาล	๘๐ - ๘๘
	ส่วนที่ ๒ หน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	๘๙ - ๙๓
	ส่วนที่ ๓ การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ	๙๔ - ๑๐๒
	หมวด ๖ ข้อบัญญัติท้องถิ่น	๑๐๓ - ๑๒๔
ลักษณะ ๓	การเงิน การคลัง และการงบประมาณ	
	หมวด ๑ รายรับและรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๒๕ - ๑๒๖
	หมวด ๒ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
	ส่วนที่ ๑ รายได้เทศบาล	๑๒๗ - ๑๔๔
	ส่วนที่ ๒ รายได้องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑๔๕ - ๑๕๑
	ส่วนที่ ๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายได้	๑๕๒ - ๑๖๑
	หมวด ๓ การคลังและการบริหารงบประมาณ	๑๖๒ - ๑๗๗
	หมวด ๔ กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๗๘ - ๑๘๖
	หมวด ๕ การส่งเสริมการดำเนินงานกิจการสถานธนานุบาล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๘๗ - ๑๙๓
ลักษณะ ๔	ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๙๔ - ๑๙๖
ลักษณะ ๕	การกำกับดูแล	๑๙๗ - ๒๐๔
ลักษณะ ๖	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐๕ - ๒๒๓
บทเฉพาะกาล		๒๒๔ - ๒๒๕

ร่าง
ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ นอกจากจะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น
“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามที่กฎหมายกำหนด
ประชากร หมายความว่า บุคคลผู้มีสัญชาติไทยตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรตามกฎหมาย
ว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
“อำเภอ” หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้
หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอด้วย
“นายอำเภอ” ให้หมายความรวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย
“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วน
จังหวัด
“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี และนายกองค์กรบริหารส่วนจังหวัด
“รองผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า รองนายกเทศมนตรี และรองนายกองค์กรบริหารส่วน
จังหวัด
“ข้าราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
บริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
“ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดเทศบาล และปลัดองค์กรบริหารส่วน
จังหวัด
“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด
“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า
(๑) นายอำเภอ สำหรับเทศบาลตำบล
(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด
“ท้องถิ่นจังหวัด” หมายความว่า ข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่ใน
การประสาน ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำกับดูแลองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

“ท้องถิ่นอำเภอ” หมายความว่า ข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่ในการประสาน ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่นายอำเภอในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น เพื่ออำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา ๓ การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะที่ได้มาตรฐานและคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาภูมิภาคและสังคมแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้หากการใดอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนดำเนินการเป็นเวลาพอสมควร และถ้าเห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือห้าพันคนสุดแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น หรือจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติก่อนดำเนินการ

มาตรา ๔ ให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และแนะนำการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สุขต่อประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามประมวลกฎหมายนี้และหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มาตรา ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ หลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชน การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗ การจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีใ้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายนี้ อาจกระทำได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ

ลักษณะ ๒
การจัดระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑
การจัดตั้ง การควบรวมและการรวม และการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑
การจัดตั้ง

มาตรา ๘ เทศบาลมีสามประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

มาตรา ๙ เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรไม่เกินหนึ่งหมื่นห้าพันคน ซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล
ทั้งนี้ ให้รวมถึงเทศบาลตำบลตามกฎหมายจัดตั้งที่มีอยู่เดิมก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐ เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรเกินหนึ่งหมื่นห้าพันคน แต่ไม่เกินห้าหมื่นคนและรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนพอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และประชาชนในท้องถิ่นนั้นแสดงเจตนารมณ์ที่จะมีการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบเทศบาลเมือง

ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเทศบาลเมืองตามกฎหมายจัดตั้งที่มีอยู่เดิมก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑ เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรเกินห้าหมื่นคนขึ้นไปและรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนพอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และประชาชนในท้องถิ่นนั้นแสดงเจตนารมณ์ที่จะมีการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบเทศบาลนคร

มาตรา ๑๒ การจัดตั้งเทศบาล ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา ๑๓ การเปลี่ยนแปลงชื่อและเขตของเทศบาล ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ชื่อของเทศบาล อาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของประเภทเทศบาล ให้ดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชื่อของเทศบาลนั้น ให้เหมาะสมถูกต้องตามประเภทของเทศบาลตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๔ ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด
เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด

ส่วนที่ ๒

การควบรวมและการรวม

มาตรา ๑๕ ให้ควบรวมเทศบาลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่าสี่ล้านบาทหรือมีจำนวนประชากรต่ำกว่าเจ็ดพันคนเข้าด้วยกันหรือกับเทศบาลแห่งอื่นที่มีพื้นที่ติดกันและในอำเภอเดียวกันภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลใช้บังคับ โดยให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย การควบรวมกับเทศบาลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลที่ควบรวมนั้น

การสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการควบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดและระดับอำเภอและคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การควบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของกระทรวงมหาดไทย โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวได้รับเบี้ยประชุม ตามกฎหมายว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

เทศบาลใดมีสภาพพื้นที่เป็นเกาะ หรือโดยสภาพทางภูมิศาสตร์ไม่สามารถติดต่อกับเทศบาลอื่นที่จะไปรวมได้โดยสะดวก กระทรวงมหาดไทยจะไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งกับเทศบาลนั้นก็ได้ โดยให้ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย

การควบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลบางส่วนมีความต้องการที่จะได้รับการจัดบริการสาธารณะจากเทศบาลใกล้เคียงที่มีเขตติดต่อกัน เนื่องจากมีความสะดวกในการติดต่อและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่และความเจริญของประชาชนในเขตพื้นที่นั้น ให้กระทรวงมหาดไทยแบ่งพื้นที่ในเขตเทศบาลนั้นใหม่ เพื่อนำไปรวมกับเทศบาลที่อยู่ใกล้เคียงนั้นได้ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงความเหมาะสม ความจำเป็น และเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตพื้นที่ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๗ เทศบาลแห่งหนึ่งอาจไปรวมกับเทศบาลอีกแห่งหนึ่งที่มีเขตติดต่อกันภายในอำเภอเดียวกันเข้าด้วยกันให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเทศบาลที่จะไปรวมและรับรวมกัน โดยให้กระทรวงมหาดไทยประกาศจัดตั้งเทศบาลที่รวมกัน โดยกำหนดเขตของเทศบาลใหม่ไว้ด้วย

กรณีมีการรวมเทศบาลใดเข้ากับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเทศบาลที่ประสงค์จะไปรวม และเมื่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ไม่ขัดข้องให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบเลิกเทศบาล และดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นนั้น

เทศบาลที่มาร่วมกันเป็นอันยุบเลิกและให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลที่
รวมกัน พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่รวมกัน และให้ดำเนินการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของ
เทศบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รวมกัน หรือให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด

การรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทย
กำหนด

มาตรา ๑๘ บรรดากิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ
ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควบรวมและรวมกันตามมาตรา ๑๕
และมาตรา ๑๗ ให้โอนไปเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ตาม
มาตรา ๗ ที่รับรวมหรือตั้งขึ้นใหม่นั้น แล้วแต่กรณี

บรรดากิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ ข้าราชการส่วน
ท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างของเทศบาล เฉพาะที่เกี่ยวกับพื้นที่ที่ถูกนำไปรวมกับเทศบาลที่อยู่ใกล้เคียงกันตาม
มาตรา ๑๖ ให้โอนไปเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับรวมตามที่ตกลงกัน ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้
ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๙ การดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองที่ทำโดยชอบ และยังใช้
บังคับในเขตพื้นที่ตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ ก่อนการควบรวมและการรวม ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ
ข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ที่รับรวม ใน
กรณีที่มีการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองนั้นขัดหรือแย้ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่มีการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองนั้นมีการกำหนดเวลาให้การ
ดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองดังกล่าวยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดกำหนดเวลา
ดังกล่าวหรือในระหว่างกำหนดเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ขยาย โดยให้นำข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบข้อบังคับ หรือประกาศ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมก่อนการควบรวมและการรวมมาใช้บังคับในระหว่างกำหนดเวลานั้น

(๒) กรณีที่มีการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองนั้นไม่มีกำหนดเวลา ให้การ
ดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองดังกล่าวสิ้นสุดลงเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่ที่มีการควบรวมและ
การรวม โดยไม่มีผลกระทบการกระทำที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบแล้ว

ในกรณีตาม (๒) ถ้าการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมิได้มี
ลักษณะก่อภาระหรือความยุ่งยากให้แก่ประชาชนเกินความจำเป็นหรือก่อให้เกิดภัยอันตราย ต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย
หรือทรัพย์สินของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗
ที่รับรวม อาจสั่งให้มีการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน
และให้ใช้บังคับต่อไปเมื่อครบหนึ่งปีแล้วก็ได้

มาตรา ๒๐ บรรดาข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในเขตของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมในวันก่อนวันที่มีการควบรวมตามมาตรา ๑๕ การแยกพื้นที่บางส่วนตามมาตรา ๑๖ และ

การรวมตามมาตรา ๑๗ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เฉพาะในเขตของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมที่ถูกควบรวม แยกพื้นที่บางส่วน และการรวมนั้น จนกว่าจะมีข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศในเรื่องนั้นที่ออก โดยสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ให้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศมาบังคับใช้ภายในหนึ่งปีนับถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำความในมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับกับบรรดาการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทาง ปกครองที่ทำโดยชอบก่อนการควบรวม การแยกพื้นที่บางส่วน และการรวมด้วย โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓ การเปลี่ยนแปลงฐานะ

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้เทศบาลดำเนินการเปลี่ยนแปลง ฐานะในระหว่างประเภทของเทศบาล การเปลี่ยนแปลงประเภทของเทศบาลตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้กระทรวงมหาดไทยไปกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอน ตลอดจนเกณฑ์ความพร้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การเปลี่ยนแปลงฐานะตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้เทศบาลเดิมสิ้น สภาพในวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๒๒ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตามมาตรา ๒๑ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการเปลี่ยนแปลงฐานะตามมาตรา ๒๑ ให้นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลเดิม เป็นนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลในเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะใหม่ ทั้งนี้ จนกว่าจะครบวาระที่มี อยู่เดิมหรือพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น

(๒) ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลเดิมยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภา ท้องถิ่นจะครบวาระที่มีอยู่เดิมตาม (๑) หรือพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น

มาตรา ๒๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงฐานะตามมาตรา ๒๒ แล้ว ให้โอนบรรดากิจการ สำนักงาน เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ สิทธิเรียกร้อง งบประมาณ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างของเทศบาลเดิมไป เป็นของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะใหม่

บรรดาเทศบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของเทศบาลเดิม ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ มีการเปลี่ยนแปลงฐานะ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีเทศบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศในเรื่องนั้น ออกใช้บังคับใหม่

กิจการหรือการดำเนินการใดที่ทำโดยชอบที่มีอยู่ก่อนการเปลี่ยนแปลงฐานะให้ใช้ได้ต่อไป และให้ ถือว่าเป็นกิจการหรือการดำเนินการของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะใหม่นั้น

หมวด ๒
การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๔ การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) สภาท้องถิ่น
- (๒) ผู้บริหารท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑
สภาท้องถิ่น

มาตรา ๒๕ สภาท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หรือตามที่มีกฎหมายอื่นกำหนด
สภาท้องถิ่นจะประชุมปรึกษาหารือหรือกระทำการใดนอกเหนือหน้าที่และอำนาจหรือฝ่าฝืนกฎหมายมิได้

มาตรา ๒๖ สภาท้องถิ่นประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๒๗ สภาเทศบาลตำบลมีจำนวนสมาชิกตามเกณฑ์จำนวนประชากรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศครั้งสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

- (๑) ประชากรไม่เกินเจ็ดพันคน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลได้สิบสองคน
- (๒) ประชากรเกินเจ็ดพันคนแต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นหนึ่งพันคน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลได้สิบห้าคน
- (๓) ประชากรเกินหนึ่งหมื่นหนึ่งพันคนแต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นห้าพันคน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลได้สิบแปดคน

ในแต่ละเขตเลือกตั้งให้มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลจำนวนสามคน

ในการแบ่งเขตเลือกตั้งต้องพยายามจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด และต้องแบ่งพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งให้ติดต่อกัน

มาตรา ๒๘ สภาเทศบาลเมือง มีจำนวนสมาชิกตามเกณฑ์จำนวนประชากรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศครั้งสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

(๑) ประชากรเกินหนึ่งหมื่นห้าพันคนแต่ไม่เกินสามหมื่นสองพันห้าร้อยคน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลเมืองได้สี่สิบเอ็ดคน

(๒) ประชากรเกินสามหมื่นสองพันห้าร้อยคนแต่ไม่เกินห้าหมื่นคน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลเมืองได้สี่สิบสี่คน

ให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ สภาเทศบาลนคร มีจำนวนสมาชิกตามเกณฑ์จำนวนประชากรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศครั้งสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

(๑) ประชากรเกินห้าหมื่นคนแต่ไม่เกินหนึ่งแสนคน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลนครได้สี่สิบเจ็ดคน

(๒) ประชากรเกินหนึ่งแสนคนขึ้นไป ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลนครได้สามสิบคน

ให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวนตามเกณฑ์จำนวนประชากรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศครั้งสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

(๑) จังหวัดใดมีประชากรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สิบแปดคน

(๒) จังหวัดใดมีประชากรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ยี่สิบสี่คน

(๓) จังหวัดใดมีประชากรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบคน

(๔) จังหวัดใดมีประชากรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบหกคน

(๕) จังหวัดใดมีประชากรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบสองคน

ในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคน เมื่อรวมจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากแต่ละอำเภอแล้ว จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ให้นำจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะพึงมีได้ไปหารจำนวนประชากรทั้งจังหวัด ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือเป็นเกณฑ์สำหรับคำนวณสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้น โดยอำเภอใดมีจำนวนประชากรมากที่สุด ให้อำเภอนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน แล้วให้นำผลลัพธ์ดังกล่าวหักออกจากจำนวนประชากรของอำเภอนั้น เหลือเท่าใดให้ถือเป็นจำนวนประชากรของอำเภอนั้นในการพิจารณาเพิ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ยังขาดจำนวนอยู่ และให้กระทำดังนี้ต่อไปจนได้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครบจำนวน

หากจังหวัดใดมีจำนวนอำเภอมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่พึงมีได้ ให้มีจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอละหนึ่งคน

ในกรณีที่มีการตั้งอำเภอขึ้นใหม่ ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าเดิมจนกว่าอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาหรือถือว่ามี การยุบสภา

มาตรา ๓๑ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(๓) ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง กรณีมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง ต้องเสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือกตั้ง หรือเคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปีการศึกษา

(ค) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) คุณสมบัติอื่นตามกฎหมายเลือกตั้งที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๒ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีพฤติกรรมการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์ในกรณีดังกล่าวให้แจ้งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเลือกตั้ง

(๓) ตัดยาเสพติดให้โทษ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๕) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป และได้พ้นโทษมาแล้วยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๘) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๙) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๑) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๑๒) อยู่ในระหว่างเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมาย

(๑๓) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๔) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต

(๑๕) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๖) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาหรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๑๗) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๘) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๙) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๒๐) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือองค์กรอื่นของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒๑) เป็นผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๖๔ แล้วแต่กรณี และพ้นจากตำแหน่งยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(๒๒) พ้นจากสมาชิกภาพเพราะสภาท้องถิ่นถูกยุบตามมาตรา ๔๘ (๑) หรือถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๘ (๒) ยังไม่ถึงสี่ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(๒๓) กระทำการอันมีลักษณะเป็นการก้าวกายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือของผู้อื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(ก) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ค) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน หรือการให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๔) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๓๓ อายุของสภาท้องถิ่นมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นว่างลงด้วยเหตุอื่นนอกจากเพราะเหตุครบวาระหรือมีการยุบสภา ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งแทน อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดให้เริ่มนับอายุของสภาท้องถิ่นตามวาระหนึ่งใหม่

ในระหว่างที่ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นว่างลง และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ถ้ายังมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้สภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นว่างลงและมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง และอายุของสภาท้องถิ่นเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่เหลืออยู่พ้นจากตำแหน่ง โดยถือว่าเป็นการยุบสภา

มาตรา ๓๔ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมสภาท้องถิ่นด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมาย ทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์ของประเทศ ท้องถิ่น และประชาชน”

มาตรา ๓๕ สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศด้วย

มาตรา ๓๖ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกระทำ

การเป็นคู่สัญญารับบริการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชนเป็นการทั่วไปตามอำนาจหน้าที่มิให้ถือว่าเป็นการมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมตามวรรคหนึ่ง

ความในวรรคสองให้ใช้บังคับกับการเป็นคู่สัญญากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งหรือสืบเนื่องจากสัญญาที่มีอยู่ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าว และสัญญานั้นเกี่ยวกับกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำกับประชาชนทั่วไปเป็นปกติและไม่มีลักษณะผูกขาดตัดตอนด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่น

(๒) ตาย

- (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่นหรือผู้กำกับดูแล
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒
- (๕) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๓๖
- (๖) ขาดประชุมสภาท้องถิ่นสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๗) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความ

เสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น โดยมีสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาท้องถิ่นพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติ

(๘) ถูกถอดถอนจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๙) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๒ (๓)

(๑๐) สิ้นสุดสมาชิกภาพด้วยเหตุอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลงตาม (๘) พร้อมกันทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาท้องถิ่น

การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งนอกจากกรณีตาม (๗) ให้สิ้นสุดตั้งแต่วันที่ขาดคุณสมบัติหรือมีเหตุให้พ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี แต่ไม่กระทบถึงการใดที่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นกระทำไปและเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนวันที่ออกจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีตามวรรคสี่หรือมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นประการอื่น

การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นตาม (๔) ถ้าการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามนั้นมีอยู่ก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง และผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเช่นนั้น ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนวันที่ออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๘ เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๗ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๑๐) ให้ผู้กำกับดูแลสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิข้อสงสัยหรือได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น ในกรณีจำเป็น ผู้กำกับดูแลอาจขยายเวลาดำเนินการออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีมีเหตุที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๗ (๔) และ (๕) ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับดูแลที่จะต้องดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยแม้ว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วยเหตุอื่นแล้ว และในกรณีที่ปรากฏผลจากการสอบสวนว่าผู้นั้นมีเหตุจะต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๗ (๕) ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ แต่การนับระยะเวลาตามมาตรา ๓๒ (๒๑) ให้นับแต่วันที่ผู้กำกับดูแลมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง

การวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งไม่กระทบต่อการใดที่ผู้นั้นได้กระทำไปและเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนมีคำวินิจฉัย เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๙ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของผู้กำกับดูแลตามมาตรา ๓๘ ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้น

คำพิพากษาของศาลปกครองไม่กระทบถึงการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างที่ได้ดำเนินการไปก่อน ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด และมีให้นำมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีของศาลปกครองที่พิจารณาคดีตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๐ ให้สภาท้องถิ่นมีประธานสภาท้องถิ่นคนหนึ่งและรองประธานสภาท้องถิ่นคนหนึ่ง ซึ่งสภาท้องถิ่นเลือกจากสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้น ๆ โดยให้กระทำในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

ให้ผู้กำกับดูแลประกาศผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นตามมติของสภาท้องถิ่นในที่ประชุมสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และจัดให้มีประกาศเป็นหนังสือในภายหลังโดยเร็ว

เมื่อผู้กำกับดูแลประกาศผลการเลือกในที่ประชุมสภาท้องถิ่นตามวรรคสองแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ประธานและรองประธานได้ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป เพื่อดำเนินการให้ที่ประชุมกำหนดสมัยประชุมสามัญและกิจการอื่นที่จำเป็นต่อไป

มาตรา ๔๑ ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นอยู่ในตำแหน่งจนครบอายุของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่นหรือถือว่ามีการยุบสภาท้องถิ่น

มาตรา ๔๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๑ ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้กำกับดูแล

(๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลง

(๓) ผู้กำกับดูแลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๑ ในกรณีเช่นนั้นให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นว่างลงตามมาตรา ๔๒ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

มาตรา ๔๔ ประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่เรียกและนัดประชุม ดำเนินการประชุม และดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของสภาท้องถิ่นนั้น

รองประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติกรตามหน้าที่ และกระทำกิจการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นหรือประธานสภาท้องถิ่นไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทน

การประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาประชุมเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานสำหรับการประชุมครั้งนั้น

มาตรา ๔๕ ให้มีเลขานุการสภาท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งจากข้าราชการส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของประธานสภาท้องถิ่น

เลขานุการสภาท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดประชุม และงานอื่นใดตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย โดยขึ้นตรงต่อประธานสภาท้องถิ่น

มาตรา ๔๖ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว ให้ผู้กำกับดูแลเรียกและดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นเป็นครั้งแรก เพื่อเลือกประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่น และกำหนดสมัยประชุมสามัญ

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่พ้นหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปแล้ว สมาชิกสภาท้องถิ่นยังไม่ครบตามจำนวน แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่พึงมีได้ ให้ผู้กำกับดูแลเรียกและดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๔๖ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สมาชิกถึงจำนวนสี่ในห้าดังกล่าว ในระหว่างนี้ให้ถือว่าสภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลไม่อาจดำเนินการให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาในมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าการไม่อาจดำเนินการประชุมได้ เป็นเพราะสมาชิกทั้งหมดไม่มาหรือไม่เข้าประชุม หรือมาหรือเข้าประชุมแล้วออกจากที่ประชุมก่อนเสร็จสิ้นการประชุม ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลสั่งยุบสภาท้องถิ่นนั้น

(๒) ถ้าการไม่อาจดำเนินการประชุมได้ เป็นเพราะสมาชิกบางส่วนไม่มาหรือไม่เข้าประชุม หรือมาหรือเข้าประชุมแล้วออกจากที่ประชุมก่อนเสร็จสิ้นการประชุม ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ไม่มาหรือไม่เข้าประชุมหรือออกจากที่ประชุมดังกล่าว พ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่สมาชิกมาประชุมแล้วไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้กำกับดูแลจัดให้มีการประชุมใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันประชุมครั้งก่อน และถ้าในการประชุมนัดที่ส่งเลื่อนมามีกรณีตาม (๑) หรือ (๒) หรือยังไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ก็ให้สั่งยุบสภาท้องถิ่น

(๔) ในกรณีไม่อาจดำเนินการประชุมได้ด้วยเหตุอื่นใดอันเกิดจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของสมาชิกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร โดยจะสั่งให้ยุบสภาท้องถิ่นหรือสั่งให้สมาชิกบางคนพ้นจากตำแหน่งก็ได้

ในกรณีตาม (๒) ถ้าสมาชิกที่เหลืออยู่ยังมีจำนวนถึงสี่ในห้า ให้ผู้กำกับดูแลจัดให้มีการประชุมใหม่ภายในไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่กำหนดให้มีการประชุมครั้งก่อน และถ้าในการประชุมนัดที่ส่งเลื่อนมายังไม่อาจประชุมได้ ก็ให้สั่งยุบสภาท้องถิ่น

คำสั่งของผู้กำกับดูแลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภาท้องถิ่นอย่างน้อยสองสมัย แต่ไม่เกินสี่สมัย สมัยละไม่เกินสามสิบวัน ทั้งนี้ ตามที่สภาท้องถิ่นกำหนด

ในกรณีจำเป็นสภาท้องถิ่นจะมีมติขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกไม่เกินสิบห้าวันก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้ก็แต่ด้วยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

สมัยประชุมสามัญสมัยแรกให้เริ่มตั้งแต่วันที่ผู้กำกับดูแลเรียกประชุมตามมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ วันเริ่มประชุมสามัญประจำปีครั้งต่อไปให้สภาท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ วรรคสอง ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้มีการประชุมตามสมัยประชุมที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา ๔๙ โดยให้ประกาศเปิดการประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนถึงวันเริ่มสมัยประชุมที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา ๔๙ วรรคสี่

ในกรณีที่ไม่มีผู้ทำหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่นหรือผู้ทำหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่น ไม่ประกาศเปิดสมัยประชุมหรือไม่นัดประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้กำกับดูแลเป็นผู้ประกาศเปิดสมัยประชุมหรือนัดประชุมแล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๑ นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่ามีความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นขอให้เปิดประชุมสมัยวิสามัญได้ และให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้มีการประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประชุมครั้งแรกของสมัยประชุมวิสามัญนั้น และให้นำความในมาตรา ๔๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๒ การประชุมสภาท้องถิ่นต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ผู้บริหารท้องถิ่นและรองผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิเข้าประชุมสภาท้องถิ่น และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

สภาท้องถิ่นจะอนุญาตให้บุคคลซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย หรือเชิญบุคคลใดเข้าแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดในที่ประชุมของสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๕๓ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในประมวลกฎหมายนี้

สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๕๔ การประชุมสภาท้องถิ่นต้องกระทำโดยเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น แต่ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

การประชุมสภาท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น ประชาชนย่อมมีสิทธิเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่นที่กระทำโดยเปิดเผยได้ตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา ๕๕ สมาชิกสภาท้องถิ่นย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้บริหารท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น โดยจะถามและให้ตอบในที่ประชุมสภาท้องถิ่น หรือให้ตอบเป็นหนังสือก็ได้

ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องตอบกระทู้ถามของสมาชิกสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่กรณีมีเหตุอันสมควรเนื่องจากการเปิดเผยเรื่องที่ถามอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือราชการ ผู้บริหารท้องถิ่นจะไม่ตอบก็ได้แต่ต้องชี้แจงเหตุผลให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

มาตรา ๕๖ สมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่จะลงมติในปัญหาที่อภิปรายไม่ได้

ญัตติตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น และให้ประธานสภาท้องถิ่นกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตติ โดยให้แจ้งญัตติให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน

เมื่อเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่งแล้ว จะเสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปในปีประจวบเดียวกันนั้นอีกไม่ได้

มาตรา ๕๗ สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาท้องถิ่น และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาท้องถิ่น เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภาท้องถิ่นตามที่สภาท้องถิ่นมอบหมายได้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการสามัญเกินสองคนมิได้

การสอบสวนหรือศึกษาเรื่องตามวรรคหนึ่ง จะสอบสวนหรือศึกษาเรื่องอื่นใดมิได้ เว้นแต่เป็นเรื่องที่สภาท้องถิ่นมอบหมายไว้เป็นการเฉพาะ และจะดำเนินการใดรวมทั้งการเปิดเผยเรื่องตามที่สอบสวนหรือศึกษามีได้จนกว่าจะได้รายงานต่อสภาท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นมีมติให้ดำเนินการได้

ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นให้สภาท้องถิ่นตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่งได้ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา ๕๘ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๕๗ ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น แต่ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๕๙ สภาท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบังคับการประชุมและการดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นได้ตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

สภาท้องถิ่นจะออกข้อบังคับการประชุมให้มีผลเป็นการเพิ่มอำนาจของสภาท้องถิ่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น หรือเป็นการก้าวก้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นไม่ได้

ข้อบังคับการประชุมที่ได้ออกไว้ ให้ใช้ได้กับสภาท้องถิ่นชุดต่อ ๆ ไป แต่ไม่ตัดสิทธิสภาท้องถิ่นชุดต่อไปที่จะมีมติยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมนั้น

ส่วนที่ ๒

ผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๖๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้บริหารท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระ เว้นแต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๖๑ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๒ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ในวันเลือกตั้งด้วย

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(๒) มีวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์ ดังนี้

(ก) กรณีเทศบาล สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(ข) กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(๓) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา นี้ ให้หมายความรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ด้วย

มาตรา ๖๒ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งรองผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน เทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสี่คน และเทศบาลนคร ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินห้าคน

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าข่ายข้อยกเว้นไม่ต้องครบรวมตามมาตรา ๑๕ ให้มีได้ไม่เกินสองคน

(๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิบแปดคนหรือยี่สิบสี่คนหรือสามสิบคน ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน กรณีมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน

บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องมีใช้สมาชิกสภาท้องถิ่นและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๑ ในวันแต่งตั้ง

มาตรา ๖๓ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นได้หนึ่งคนและที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) เทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน เทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสี่คน และเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

(๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน กรณีมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิบแปดคนหรือยี่สิบสี่คนหรือสามสิบคน และให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสี่คน กรณีมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน

เลขานุการและที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่งต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๒ (๑๑) และ (๑๒) และมาตรา ๖๑ (๒) และ (๓) และจะแต่งตั้งจากสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้

มาตรา ๖๔ ให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับกับผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิญาณตนต่อพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้า จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมของประเทศ ท้องถิ่น และประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการทุกประการ”

ในพิธีการปฏิญาณตนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ประธานในพิธี

มาตรา ๖๖ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นเข้ารับหน้าที่แล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเข้ารับหน้าที่ โดยให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อการดังกล่าวภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้บริหารท้องถิ่น การแถลงนโยบายดังกล่าวไม่มีการลงมติ

ในกรณีที่อยู่ในระหว่างยังไม่มีสภาท้องถิ่นหรือไม่มีการประชุมสภาท้องถิ่นไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นจัดทำคำแถลงนโยบายปิดประกาศไว้ ณ ที่ประชุมสภาท้องถิ่นแทนการแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเข้ารับหน้าที่ คำแถลงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ให้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๖๗ ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น นโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาภูมิภาคและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖๘ ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของท้องถิ่นนั้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาภูมิภาคและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๖๙ ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้กำกับดูแล
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๑
- (๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔
- (๖) กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๗) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๑๑๙
- (๘) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดเป็นเวลาติดต่อกันเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน โดยให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่พ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
- (๙) ผู้กำกับดูแลสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๑
- (๑๐) ได้รับโทษจำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๑) ถูกถอดถอนตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๒) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นว่าจะสิ้นสุดลงตาม (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๑๒) ให้นำความในมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมถึงการส่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่อื่นเท่าที่จำเป็นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น แต่การดำเนินการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนหรือมีผลผูกพันงบประมาณต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับดูแลก่อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗๐ รองผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

(๖) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔

(๗) กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๘) ผู้กำกับดูแลสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๑

(๙) ได้รับโทษจำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) (๖) หรือ (๗) ให้นำความในมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๑ เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๑ วรรคสาม

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

(๖) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔

(๗) ได้รับโทษจำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) หรือ (๖) ให้นำความในมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๓
การจัดระเบียบบริหารราชการ

มาตรา ๗๒ ให้มีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรองจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย

มาตรา ๗๓ หน้าที่และอำนาจในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้บริหารท้องถิ่นตามลำดับที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ให้ถือตามลำดับก่อนหลังหรือลำดับที่ในการประกาศแต่งตั้ง

ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งใด แต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

มาตรา ๗๔ การมอบหมายตามมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือ เว้นแต่กรณีเร่งด่วนจะมอบหมายด้วยวาจาก็ได้ และเมื่อผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการแล้ว ให้รายงานการดำเนินการเป็นหนังสือให้ผู้มอบหมายทราบ

มาตรา ๗๕ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ แต่ห้ามมอบให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

ผู้มอบอำนาจตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

รองผู้บริหารท้องถิ่นและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับมอบอำนาจอาจมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีได้ เว้นแต่ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้มอบอำนาจจะห้ามมอบอำนาจดังกล่าวในหนังสือมอบอำนาจ

มาตรา ๗๖ การสั่งราชการโดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึกคำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้วให้บันทึกรายงานให้ผู้สั่งราชการทราบทันที โดยให้อ้างอิงคำสั่งด้วยวาจาไว้ด้วย

มาตรา ๗๗ ในการปฏิบัติหน้าที่และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้ง มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเป็นกรณีที่อาจเปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้ง มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้คดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

เงินค่าปรับตามมาตรานี้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

บทบัญญัติใดในประมวลกฎหมายอาญาที่ได้บัญญัติถึงเทศบาล ให้หมายความถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายนี้

หมวด ๔

การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๗๙ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

หมวด ๕

หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑

หน้าที่และอำนาจของเทศบาล

มาตรา ๘๐ เทศบาลมีหน้าที่และอำนาจในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการม
สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการจัดบริการสาธารณะ และ
กิจการมสาธารณะและมีหน้าที่และอำนาจของตนเองโดยเฉพาะโดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของ
จังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวม รวมทั้งพัฒนาและแก้ไขปัญหาในเขตเทศบาลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม
การศึกษา สาธารณสุข ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และกีฬา

มาตรา ๘๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่และอำนาจจัดทำบริการสาธารณะ
และกิจการมสาธารณะ เพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด

(๒) การจัดทำให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ อันมิใช่ทางพิเศษตามกฎหมาย
ว่าด้วยการทางพิเศษ

(๓) การจัดทำให้มีและกำกับดูแลตลาด ที่จอดรถ ท่าข้าม และท่าเทียบเรืออันมิใช่ท่าเทียบเรือเดินสมุทร

(๔) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย และการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยของท้องถิ่น

(๕) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๖) การควบคุมการฆ่าสัตว์

(๗) การสาธารณสุข อนามัยครอบครัวและการอนามัยในท้องถิ่น รวมทั้งการป้องกันและ
ระงับโรคติดต่อ

(๘) การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่สาธารณะ

(๙) การส่งเสริม และสนับสนุน การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๑๐) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท้องถิ่น

(๑๑) การพัฒนาและฟื้นฟูที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในท้องถิ่น

(๑๒) การควบคุมดูแลการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามผังเมือง

(๑๓) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๔) การจัดทำให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๕) การบำรุงรักษา ส่งเสริม ศาสนาและการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๑๖) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

(๑๗) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ป่วยเอดส์

(๑๘) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

(๑๙) การส่งเสริมอาชีพ และการฝึกการประกอบอาชีพ

(๒๐) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๒๑) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

(๒๒) การจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าและสัญญาณจราจร

(๒๓) การจัดให้มีแสงสว่างในที่สาธารณะหรือสาธารณสถาน

(๒๔) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๒ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๘๑ แล้ว เทศบาล ตำบลอาจจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะดังต่อไปนี้ได้

(๑) การจัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน

(๒) การสาธารณูปการ

(๓) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ

(๔) การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์

(๕) การรักษาพยาบาล และการจัดให้มีและบำรุงสถานพยาบาล

(๖) การปรับปรุงแหล่งชุมชนและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และการให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ในด้านที่อยู่อาศัย

(๗) การขนส่ง การวิศวกรรมจราจร และกิจการจราจร

(๘) การผังเมืองและการควบคุมอาคาร

(๙) การพาณิชย์

(๑๐) การจัดการศึกษาในระดับไม่สูงกว่าระดับประถมศึกษา ส่งเสริมการศึกษาของเด็ก เยาวชน ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป

(๑๑) การสนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเอกชน

(๑๒) การส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาพื้นฐาน และกีฬาเพื่อความ เป็นเลิศ

(๑๓) การจัดให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

(๑๔) กิจการอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่นของรัฐให้กระทำการแทน

(๑๕) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

เทศบาลตำบลจะจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะอย่างใดตามวรรคหนึ่งได้ต้องมี ศักยภาพ ความสามารถ และรายได้เพียงพอที่จะทำได้

มาตรา ๘๓ เมื่อมีความจำเป็น เทศบาลตำบลอาจทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ ตามมาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ได้ เมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๘๑ แล้วและมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเพียงพอที่จะทำได้ตาม หลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และสภาท้องถิ่นมีมติด้วยคะแนนเสียงสองในสามให้ทำได้

มาตรา ๘๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่และอำนาจจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะพื้นฐานเพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๑
- (๒) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๔) และ (๕)
- (๓) การจัดให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- (๔) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพหรือสถานบริการอื่น
- (๕) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (๖) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๕ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๘๔ แล้ว เทศบาล เมืองอาจจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะดังต่อไปนี้ได้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๑) (๒) (๓) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) และ (๑๕)
- (๒) การจัดให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๓) การจัดการศึกษาในระดับไม่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาและการอาชีวศึกษา ส่งเสริมการศึกษา ของเด็ก เยาวชน ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป
- (๔) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสวนสาธารณะ และสวนสัตว์
- (๕) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับการจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะ ตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๖ เมื่อมีความจำเป็น เทศบาลเมืองอาจทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะตาม มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ ได้ เมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๘๔ แล้ว และมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเพียงพอที่จะทำได้ตาม หลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และสภาท้องถิ่นมีมติด้วยคะแนนเสียงสองในสามให้ทำได้

มาตรา ๘๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่และอำนาจจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๖) (๗) และ (๘)
- (๒) กิจการตามมาตรา ๘๔
- (๓) กิจการตามมาตรา ๘๕ (๒) (๓) และ (๔)
- (๔) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๘๗ แล้ว เทศบาลนคร อาจจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะดังต่อไปนี้ได้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๑๑) (๑๒) (๑๓) และ (๑๔)
- (๒) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับการจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรม สาธารณะตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

หน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๘๙ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในลักษณะงานอำนวยความสะดวกด้านการ บริหารงานท้องถิ่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ดังนี้

(๑) อำนวยความสะดวก ประสาน สนับสนุนการบริหาร ช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) การจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะในภาพรวมเพื่อประโยชน์ของประชาชน ตาม หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะบูรณาการในภาพรวมของจังหวัด โดยไม่ซ้ำซ้อนกับการ ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่

(๓) ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในระดับพื้นที่ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ หน้าที่และอำนาจตามข้อ (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระเบียบที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๙๐ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรม สาธารณะ ดังนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดโดยดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณและบูรณาการพัฒนาในภาพรวม ตาม ระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

- (๒) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของจังหวัด
 (๓) จัดการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปตามมาตรฐานที่

กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

(๔) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคอย่างเป็นระบบและคุ้มค่าในภาพรวมของจังหวัด

(๕) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตจังหวัด

(๖) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวมในเขตจังหวัด

(๗) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

(๘) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำเฉพาะที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

(๙) การสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว กีฬา จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัด

(๑๐) การจัดทำมีและบำรุงโรงพยาบาลส่งเสริม สนับสนุนการสาธารณสุข การรักษาพยาบาล การแพทย์ฉุกเฉินตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(๑๑) การจัดทำมีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นพื้นบ้านและหอจดหมายเหตุในระดับจังหวัด

(๑๒) การส่งเสริมการลงทุน การพาณิชย์กรรมในเขตจังหวัด และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำตามนโยบายของรัฐบาล

(๑๓) การจัดทำมีระบบขนส่งมวลชนที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งแห่งขึ้นไปในภาพรวมของจังหวัด การวิศวกรรมจราจรประสานการจัดทำผังเมืองและการบังคับใช้ผังเมืองรวมระดับจังหวัด

(๑๔) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๑๕) การสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนหรือมีการร้องขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นทั้งในและนอกเขตจังหวัด จนสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ

(๑๖) ให้บริการทางเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกลและบุคลากรแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๑๗) การจัดทำบริการสาธารณะอันเป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นขอให้จัดทำหรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสมควรร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๑๘) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ทั้งนี้ การจัดการบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะตามวรรคแรก หากเข้าซ้อนกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ ต้องได้รับความยินยอมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ก่อนดำเนินการทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๙๑ การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๙๐ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ต้องเป็นแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวจะต้องไม่ซ้ำซ้อนกันและมีโครงสร้างและขนาดใหญ่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดที่จะดำเนินการได้

(๒) แผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินการต้องมีลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวมและมีผู้ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งแห่งขึ้นไป

(๓) การใดซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สามารถดำเนินการ หากจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า จะเกิดความเสียหายและกระทบต่อการจัดการบริการสาธารณะแก่ประชาชนโดยรวม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้าไปดำเนินการแทนทันที

มาตรา ๙๒ การดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นมีหน้าที่ที่ต้องทำตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๙๓ ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำหรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างหรือทรัพย์สินใดอันเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการบริการสาธารณะและต้องให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่องในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตจังหวัด ถ้ามิได้มีข้อตกลงไว้เป็นประการอื่นใดให้สิ่งก่อสร้างหรือทรัพย์สินนั้นตกเป็นทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนั้น แต่การที่จะบริหารกิจการต่อไป และการแบ่งผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายในการบริหารให้เป็นไปตามที่ตกลงกัน ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดชี้ขาด

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำหรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างหรือทรัพย์สินใดในพื้นที่ของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ

มาตรา ๙๔ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เว้นแต่เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการให้บริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

(๒) การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทต้องเหมาะสมกับความสามารถในการบริหารจัดการและสถานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

มาตรา ๔๕ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายนี้มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า หรือความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการ หรืออาจมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการแทนได้

ในการมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มอบหมายให้การช่วยเหลือและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายได้ และให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการจากประชาชนในเขตที่ให้บริการเป็นรายได้ของตนทั้งหมดหรือจัดแบ่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มอบหมายได้ ทั้งนี้ ตามที่ตกลงกันในกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๔๖ ในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะดังต่อไปนี้ ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้โดยลำพัง หรือไม่อาจกระทำได้โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือคุ้มค่าในการลงทุน หรือเมื่อร่วมกันจัดทำแล้วจะเป็นการอำนวยความสะดวกได้ดียิ่งขึ้น ให้ดำเนินการร่วมกันจัดทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือจะขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำตาม มาตรา ๔๐ (๑๗) ก็ได้

(๑) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล

(๓) การให้บริการการขนส่ง

(๔) บริการสาธารณะอื่น ที่ใช้เงินลงทุนสูงหรืออาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่

กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ก่อนดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้สภาท้องถิ่นทราบด้วย

วิธีการร่วมกันตามวรรคหนึ่ง ในด้านการลงทุน การบริหาร การให้บริการ การเงิน และการแบ่งปันผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีจัดตั้งเป็นสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๔๘

มาตรา ๔๗ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันตาม มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ กระทรวงมหาดไทยจะจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษก็ได้

มาตรา ๙๘ ในการร่วมมือกันดำเนินการตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมกันจัดตั้งสหภาพหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นก็ได้

ให้สหภาพหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล

เมื่อจัดตั้งสหภาพหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้จัดทำกิจการใดแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมกันจัดตั้งสหภาพหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้นจะจัดทำกิจการนั้นในระหว่างที่ยังมีส่วนร่วมในสหภาพหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้นมิได้

การเข้าร่วมจัดตั้งสหภาพหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น หลักเกณฑ์และวิธีการการจัดตั้ง การยุบเลิกหรือเปลี่ยนแปลง การบริหารสหภาพหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่น การจัดการทรัพย์สิน การแบ่งปันผลตอบแทน และเงื่อนไขในการจัดตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๙๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่ประกอบกิจการใดอันมิได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจการประกอบกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค

มาตรา ๑๐๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้มีบริการในเรื่องใดโดยเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นก็ได้

มาตรา ๑๐๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินกิจการนอกเขตตนเองได้เมื่อการนั้นจำเป็นต้องทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่หรือเป็นประโยชน์ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือเป็นการดำเนินการร่วมกันตามมาตรา ๙๕ หรือมาตรา ๙๖

การดำเนินกิจการนอกเขตจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่จะดำเนินการและสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการตามมาตรา ๙๖

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและลดภาระทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดหรือเข้าร่วมกับบุคคลใดกระทำการที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีเช่นนั้น ผู้กระทำการมีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอัตราที่ได้ทำความตกลงไว้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

การกระทำการกิจการตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

ในกรณีที่กิจการที่มอบให้บุคคลใดดำเนินการหรือเข้าร่วมกับบุคคลใดหรือชุมชนจัดทำกิจการตามวรรคหนึ่ง เป็นกิจการหรือภารกิจที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการประชาชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะเรียกเก็บค่าตอบแทนใดๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมจากบุคคลนั้นอันจะเป็นผลให้ประชาชนต้องรับภาระสูงขึ้นโดยไม่จำเป็นมิได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือภาระแก่ประชาชนในท้องถิ่นเกินสมควร กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการหรือภารกิจนั้นเองก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือภารกิจตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีวงเงินต่ำกว่าที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐโดยกำหนดให้ต้องทำตามแนวทางของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐด้วยก็ได้

หมวด ๖ ข้อบัญญัติท้องถิ่น

มาตรา ๑๐๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๒) เมื่อประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือให้อำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๓) การดำเนินการพาณิชย์

ในข้อบัญญัติท้องถิ่นจะกำหนดโทษจำคุกและปรับสำหรับผู้ละเมิดข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหนึ่งเดือน หรือโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อบัญญัติท้องถิ่นจะกำหนดวิธีการเปรียบเทียบ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ และวิธีการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๐๔ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นจะเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเงินได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น

ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ ถ้าเรื่องนั้นชอบด้วยกฎหมายและอยู่ในหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่เกี่ยวกับการเงินหรือในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเงินแต่มีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเรื่องนั้นในระเบียบวาระเพื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาต่อไป

มาตรา ๑๐๕ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเงิน หมายความว่า ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) การจัดเก็บ ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาชี
อาคาร

(๒) การคลัง หรือการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การกู้เงิน การค้าประกัน หรือการใช้เงินกู้

(๔) การดำเนินการอันมีผลผูกพันทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) การลงทุนหรือการทำกาพาณิชย์

เมื่อมีกรณีจะต้องวินิจฉัยว่าร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นใดเป็นร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นร่วมกันวินิจฉัย ในกรณีที่หาข้อยุติไม่ได้ให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้กำกับดูแล

มาตรา ๑๐๖ ในการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้เสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเปิดเผยร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นต่อประชาชนให้ทราบทั่วกันโดยวิธีปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือโดยวิธีอื่นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และในกรณีที่เป็นร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้เปิดเผยสาระสำคัญว่าจะมีการใช้งบประมาณไปในกิจการใดบ้าง

มาตรา ๑๐๗ เมื่อสภาท้องถิ่นได้พิจารณาและเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นใด ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไปยังผู้บริหารท้องถิ่นภายในสามวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบ เพื่อส่งไปยังผู้กำกับดูแลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น พร้อมทั้งความเห็นของผู้บริหารท้องถิ่นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

ผู้กำกับดูแลต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนผู้บริหารท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น เมื่อผู้กำกับดูแลเห็นชอบด้วยและส่งคืนมาหรือไม่ส่งคืนร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามและประกาศใช้บังคับต่อไป

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ส่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาใหม่ ถ้าสภาท้องถิ่นมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น และแจ้งให้ผู้กำกับดูแลทราบ แต่ถ้าสภาท้องถิ่นไม่ยืนยันด้วยคะแนนเสียงดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไป

ในกรณีร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีความเห็นไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติตามมาตรา ๑๐๗ และผู้กำกับดูแลไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว แต่สภาท้องถิ่นยังมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ตามมาตรานี้แล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ต้องลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และให้ถือว่าในกรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่าง

ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้ดำเนินการตาม มาตรา ๑๑๓

วันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

มาตรา ๑๐๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๘ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นไม่เห็นชอบด้วยให้ เป็นอันตกไป

ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ตกไปตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจะเสนอต่อ สภาท้องถิ่นเดียวกันนั้นใหม่ได้เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติ ท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๑๑๐ งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องออกเป็นข้อบัญญัติ ท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในกรณีที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทัน ปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายในปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

ถ้าในปีใดปรากฏว่าจำนวนเงินซึ่งอนุญาตไว้ตามงบประมาณไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี ให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณ รายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม

มาตรา ๑๑๑ ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณ รายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

มาตรา ๑๑๒ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น งบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่น ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว

ถ้าสภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่า สภาท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว และให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๖ และมาตรา ๑๐๗ ต่อไป

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่าย ประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้ผู้กำกับดูแลแต่งตั้งคณะกรรมการคณะ หนึ่ง เพื่อพิจารณาหาข้อยุติ โดยให้ยึดถือประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ ในการนี้คณะกรรมการจะ แก้ไขปรับปรุงร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวก็ได้ แต่จะเปลี่ยนแปลงวงเงินรวมของงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดใน ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเดิมมิได้

มาตรา ๑๑๔ คณะกรรมการตามมาตรา ๑๑๓ มีจำนวนสิบห้าคนประกอบด้วย ประธาน กรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นซึ่งสภาท้องถิ่นแต่งตั้งจากสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนเจ็ดคน และซึ่งผู้บริหาร

ท้องถิ่นแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนเจ็ดคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ

ในการแต่งตั้งประธานกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการอื่นร่วมกันปรึกษาและแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการครบจำนวน
ในกรณีที่ไม่มีกรรมการหรือกรรมการภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือ
วรรคสอง ให้ผู้กำกับดูแลเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวจากบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายในสามวันนับแต่วันที่ครบเจ็ดวันตามวรรคสอง

มาตรา ๑๑๕ การประชุมของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๑๓ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุมครั้งใดกรรมการมาไม่ครบองค์ประชุม และประธานกรรมการได้นัดให้มีการประชุมใหม่อีกครั้งหนึ่ง ถ้าการประชุมครั้งหลังนี้มีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใดประธานกรรมการไม่มาหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในการประชุมครั้งนั้น

มาตรา ๑๑๖ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๑๓ พิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการครบจำนวน

ในกรณีที่การพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการกำหนดข้อยุติได้ตามที่เห็นสมควรภายในสามวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครบจำนวนแล้ว หากภายหลังมีการพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ถ้ายังมีกรรมการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้คณะกรรมการดำเนินการต่อไปได้ เว้นแต่กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งเป็นประธานกรรมการ ให้ผู้กำกับดูแลแต่งตั้งประธานกรรมการภายในสามวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และผู้บริหารท้องถิ่นหรือสภาท้องถิ่นมิได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้กำกับดูแลเป็นผู้แต่งตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่พ้นเจ็ดวันดังกล่าว ในกรณีเช่นนี้ระยะเวลาสิบห้าวันตามวรรคหนึ่งมีให้นับระยะเวลาการแต่งตั้งตามวรรคนี้รวมเข้าด้วย

มาตรา ๑๑๗ เมื่อได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาตามมาตรา ๑๑๖ แล้ว ให้สภาท้องถิ่นพิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามต่อไปโดยให้ถือว่าสภาท้องถิ่นได้รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๑๑๘ ให้สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๑๑๗ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นจากคณะกรรมการ หากสภาท้องถิ่นพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาให้ถือว่าสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายตามร่างที่เสนอตามมาตรา ๑๑๖ นั้น และให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ ต่อไป

ในกรณีที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่เห็นชอบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๑๑๗ ให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไป ในกรณีเช่นว่านี้ให้สภาท้องถิ่นเป็นอันสิ้นสุดลง โดยให้ถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นการยุบสภาท้องถิ่น

มาตรา ๑๑๙ ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบหรือถือว่าให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๑๘

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อผู้กำกับดูแลและผู้กำกับดูแลส่งยุบสภาท้องถิ่นและให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งในวันประกาศยุบสภาท้องถิ่น ในกรณีนี้ ให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไป

มาตรา ๑๒๐ การเสนอ การแปรญัตติ หรือกระทำด้วยประการใด ให้มีผลให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้ใช้หรือจัดสรรงบประมาณรายจ่ายไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจะกระทำมิได้

เมื่อมีข้อสงสัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนวาระหนึ่ง ให้ผู้กำกับดูแลพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยดังกล่าว ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนวาระหนึ่ง ให้ข้อเสนอคำแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป ในกรณีที่มีการออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว ผู้กำกับดูแลจะวินิจฉัยให้ข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไม่มีผลใช้บังคับก็ได้ แต่การวินิจฉัยเช่นนั้นไม่มีผลกับการใดที่ได้ทำไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นโดยสุจริตก่อนมีคำวินิจฉัย

มาตรา ๑๒๑ ข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นเมื่อได้ปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นสิ้นอายุหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น บรรดาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นยังมีได้ให้ความเห็นชอบหรือที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ผู้บริหารท้องถิ่นมิได้ลงนามและประกาศใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นสิ้นอายุหรือมีการยุบสภา ให้เป็นอันตกไป

มาตรา ๑๒๓ ในระหว่างที่ไม่มีสภาท้องถิ่น หรือในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความปลอดภัยสาธารณะหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะและจะเรียกประชุมสภาท้องถิ่นให้ทันท่วงทีมิได้ ผู้บริหารท้องถิ่นโดยอนุมัติจากผู้กำกับดูแลจะออกข้อกำหนดท้องถิ่น ให้ใช้บังคับดังเช่นข้อบัญญัติท้องถิ่นก็ได้ ข้อกำหนดดังกล่าวเมื่อปิดประกาศตามมาตรา ๑๒๑ แล้ว ให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภาท้องถิ่นคราวต่อไป ให้นำข้อกำหนดท้องถิ่นนั้นเสนอต่อสภาท้องถิ่นเพื่ออนุมัติ ถ้าสภาท้องถิ่นอนุมัติแล้ว ให้ข้อกำหนดท้องถิ่นนั้นใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นต่อไป ถ้าสภาท้องถิ่นไม่อนุมัติ ให้ข้อกำหนดท้องถิ่นนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปในระหว่างที่ใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นนั้น

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติข้อกำหนดท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศให้ทราบตามมาตรา ๑๒๑ ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันที่ไม่อนุมัติเป็นต้นไป

มาตรา ๑๒๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีสำเนาข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ และหากประชาชนประสงค์จะได้สำเนาข้อบัญญัติท้องถิ่นใดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้โดยจะคิดค่าใช้จ่ายด้วยหรือไม่ก็ได้

ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยังใช้บังคับอยู่จากระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก

ลักษณะ ๓

การเงิน การคลัง และการงบประมาณ

หมวด ๑

รายรับและรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๒๕ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนด
- (๒) ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาต และค่าปรับตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้
- (๓) รายได้จากทรัพย์สิน
- (๔) รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์
- (๕) พันธบัตร หรือเงินกู้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้
- (๖) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่างๆ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก

รัฐมนตรี

(๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๘) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้ทูลให้

(๙) รายได้อื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้

การกู้เงินตาม (๕) หรือ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๒๖ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทนและค่าเบี้ยประชุม
- (๒) ค่าจ้าง
- (๓) เงินตอบแทนอื่นๆ

- (๔) ค่าใช้สอย
- (๕) ค่าสาธารณูปโภค
- (๖) ค่าวัสดุ
- (๗) ค่าครุภัณฑ์
- (๘) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ
- (๙) เงินอุดหนุน
- (๑๐) รายการอื่นๆ ตามที่มีข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย
 รายการจ่ายที่จ่ายจากเงินกู้ หรือพันธบัตร หรือเงินสะสมให้แสดงรายการจ่ายปรากฏในข้อบัญญัติ
 งบประมาณรายจ่ายประจำปีในงบประมาณนั้นๆ และต้องเป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่น
 รายการจ่ายตาม (๙) ถ้าเป็นการชำระหนี้เงินกู้ เมื่อถึงกำหนดชำระจะต้องชำระเงินกู้นั้นจากทรัพย์สิน
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะตั้งงบประมาณรายจ่ายประเภทนี้ไว้หรือไม่

หมวด ๒

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑

รายได้เทศบาล

มาตรา ๑๒๗ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์และ
 ค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นเนื่องในการฆ่าสัตว์ ในเขตเทศบาลใดให้เทศบาลนั้นจัดเก็บเป็นรายได้ของ
 เทศบาล

มาตรา ๑๒๘ บรรดาค่าใบอนุญาต ค่าธรรมเนียม และค่าปรับเนื่องในกิจการซึ่งเทศบาลได้รับ
 มอบให้เป็นเจ้าหน้าที่อนุวัติการตามกฎหมายใด ให้เป็นรายได้ของเทศบาล

มาตรา ๑๒๙ ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๑๒๗ และมาตรา ๑๒๘ ให้เทศบาลมีอำนาจแต่งตั้ง
 เจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการ และให้เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๓๐ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใดให้จัดสรรเป็นรายได้ของ
 เทศบาลในจังหวัดนั้นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น หลักเกณฑ์ วิธีการจัดสรรให้เป็นไปตาม
 กฎกระทรวง

มาตรา ๑๓๑ เทศบาลมีอำนาจออกเทศบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมหรือกิจการที่จัดให้มีผู้เข้าพักในลักษณะเดียวกัน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓๒ เทศบาลมีอำนาจออกเทศบัญญัติเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ซึ่งสถานประกอบการอยู่ในเขตเทศบาล
- (๒) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ซึ่งร้านขายสุรามีอยู่ในเขตเทศบาล
- (๓) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งร้านขายยาสูบอยู่ในเขตเทศบาล
- (๔) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเปิดสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

มาตรา ๑๓๓ เทศบาลมีอำนาจออกเทศบัญญัติเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสี่สิบ ซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในเขตเทศบาล

มาตรา ๑๓๔ เทศบาลมีอำนาจออกเทศบัญญัติเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยกำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรในอัตราดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ให้เทศบาลเก็บในอัตราร้อยละศูนย์
- (๒) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่น ให้เทศบาลเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๓๕ รายได้จากภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยจัดสรรเงินภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต ให้เทศบาลออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ

มาตรา ๑๓๖ ภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๔ และมาตรา ๑๓๕ ให้ถือเป็นภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และการจัดเก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๕ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

เทศบาลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีหรือค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งเรียกเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพื่อเทศบาลก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้วให้ส่งมอบให้แก่เทศบาลนั้น

ภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๑๓๒ (๑) มาตรา ๑๓๔ และมาตรา ๑๓๕ ให้หน่วยงาน ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อจัดสรรเงินที่ได้รับให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓๗ รายได้จากค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินที่เก็บในเขตเทศบาลใดให้เป็นรายได้ของ เทศบาลนั้น

มาตรา ๑๓๘ ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละ สี่สิบแล้ว ดังต่อไปนี้

- (ก) เทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่สัมปทานที่ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงิน ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต
- (ข) เทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่สัมปทานที่ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต
- (ค) เทศบาลในจังหวัดอื่นที่ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

มาตรา ๑๓๙ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

(๑) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่มีสัมปทานบนแผ่นดิน หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้ว ดังต่อไปนี้

- (ก) เทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่สัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของ เงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต
- (ข) เทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่สัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรใน อัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต
- (ค) เทศบาลในจังหวัดอื่นที่ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่ จัดเก็บได้ภายในเขต

(๒) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่มีสัมปทานในทะเล หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละ หกสิบแล้ว ให้เทศบาลได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ตามสัดส่วนของประชากร

มาตรา ๑๔๐ เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในเทศบาลใด ให้แบ่งให้เทศบาลนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๑ อากรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยรังนกอีแอ่น

มาตรา ๑๔๒ นอกจากรายได้ของเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว เทศบาลอาจได้รายได้เป็นเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

มาตรา ๑๔๓ รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเทศบาล

มาตรา ๑๔๔ รายได้ตามที่มีกฎหมายใดบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ถือเป็นรายได้ของเทศบาล

ส่วนที่ ๒

รายได้องค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๑๔๕ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร จัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้ส่งมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละห้าของภาษีที่จัดเก็บได้

มาตรา ๑๔๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากการค้าในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันและก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะรถยนต์และเรือยนต์ ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์

(๒) ยาสูบ ไม่เกินมวนละสิบสตางค์

ราคาที่จำหน่ายปลีกที่เพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่งไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

มาตรา ๑๔๗ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยภาษ่นั้น หลักเกณฑ์ วิธีการจัดสรรให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๘ ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๑๔๙ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่มีสัมปทานบนแผ่นดิน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๑๕๐ นอกจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้เป็นเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

มาตรา ๑๕๑ รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นรายได้องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ ๓

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายได้

มาตรา ๑๕๒ รายได้ค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ที่เกิดจากการบริการตามภารกิจที่รัฐได้ถ่ายโอนให้ ซึ่งเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้รับมอบให้เป็นเจ้าหน้าที่อนุวัติการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้ตกเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับนั้น จัดเก็บต่ำกว่ากฎหมายกำหนด ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถออกเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ จัดเก็บเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม แต่ไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๕๓ ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติ จัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการภารกิจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การจัดการบำบัดน้ำเสียและอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๕๓/๑ เทศบาลอาจมีรายได้ค่าแสดมปียาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ให้เทศบาลออกเทศบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือภาษีและค่าแสดมปียาสูบตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่กรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บและการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง และวรรคสาม

มาตรา ๑๕๓/๒ ให้เทศบาลมีรายได้จากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจำหน่ายยาสูบและสุรา เมื่อได้มีการถ่ายโอนภารกิจการขออนุญาตจำหน่ายยาสูบและจำหน่ายสุราของร้านค้าในเขตเทศบาล

มาตรา ๑๕๔ ค่าธรรมเนียมจากนักท่องเที่ยวที่เข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นเขตเทศบาลนอกเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งได้จัดให้มีบริการสาธารณะอันเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม หรือการกำจัดขยะ หรือการบำบัดน้ำเสีย และหรืออื่นๆ ให้เทศบาลออกเทศบัญญัติเรียกเก็บได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่เรียกเก็บตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕๕ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมใดๆ จากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้นภายในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งนี้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๕๖ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายได้เพิ่มขึ้นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่จัดสรรเพิ่มขึ้นเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเมื่อรวมกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาได้รับจัดสรรแล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรทั้งจำนวนที่จัดเก็บได้ โดยหักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้วให้เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บและจัดสรรให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา

(๓) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราหรือการจัดเก็บเพิ่มขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตท้องถิ่นนั้นๆ และให้ตกเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว

(๕) ให้เทศบาลมีรายได้จากค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัดส่วนที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕๗ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาอาจมีรายได้ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีเงินได้นิติบุคคลและบุคคลธรรมดาร้อยละสิบ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

(๒) ค่าธรรมเนียมจากบุคคลต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยเพื่อประกอบอาชีพโดยออกเทศบัญญัติ จัดเก็บเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละห้าสิบของอัตราที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นเรียกเก็บ โดยให้กระทรวงแรงงานจัดเก็บให้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ค่าภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสถานบริการซึ่งเป็นกิจการที่ยึดติดกับที่ดิน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างเมื่อได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่เทศบาล ให้ตกเป็นรายได้ของเทศบาล เช่น สถานบันเทิง ไนท์คลับและดิสโกเธค สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสถานบริการและสนามกอล์ฟ

(๔) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวกับนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าหรือนกอีแอ่นที่ทำรังในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๕) รายได้ที่รัฐชดเชยค่าภาษีอากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นให้กับเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เมื่อรัฐมีกฎหมายหรือข้อกำหนด ให้ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีท้องถิ่นให้กับหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่ทำการจัดหาประโยชน์

มาตรา ๑๕๘ ในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายนี้ให้ผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และอำนาจปฏิบัติตามกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งยึดอายัด และสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้รับผิดชอบเสียภาษีอากรโดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือมีคำสั่ง ทั้งนี้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารท้องถิ่น

วิธีการยึด อายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว รวมทั้งการให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีเปิดเผยหรือจัดส่งข้อมูลให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือระเบียบกระทรวงมหาดไทย

เงินที่ได้จากขายทอดตลาด เมื่อหักค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการยึด อายัด และการขายทอดตลาด และเงินภาษีอากรค้างชำระแล้ว ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

มาตรา ๑๕๙ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมอบให้ส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเรียกเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม โบนัส ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมอบหมายให้เอกชนรับชำระภาษีอากร ค่าธรรมเนียม โบนัส ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใดได้ตามวรรคหนึ่ง ยกเว้นการประเมินภาษีอากร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖๐ การชำระภาษีอากร ค่าธรรมเนียม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดให้มีการบริการชำระเงินผ่านระบบบริการของไปรษณีย์ ธนาคาร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือวิธีอื่นตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การชำระภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ให้ถือว่าได้มีการชำระแล้วในวันที่ชำระผ่านไปรษณีย์ ธนาคาร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือวิธีอื่นตามที่กำหนดแล้วแต่กรณี เป็นวันชำระภาษี

มาตรา ๑๖๑ รายได้ที่จัดสรรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้หน่วยงานจัดสรรเงินภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินอุดหนุน ได้นำส่งข้อมูลการจัดสรรเงินดังกล่าวส่งกระทรวงมหาดไทยภายในสิบห้าวันหลังจากวันที่ได้โอนเงินให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว

หมวด ๓

การคลังและการบริหารงบประมาณ

มาตรา ๑๖๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีบัญชีเงินรายรับ รายจ่าย และบัญชีเงินสะสม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำส่งเงิน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การเปิดบัญชีเงินฝากและการเบิกจ่ายเงินออกจากบัญชีเงินรายรับและบัญชีเงินสะสม การจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชีเงินรายรับและบัญชีเงินสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๖๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้เป็นรายรับ ให้ส่งเข้าบัญชีเงินรายรับโดยมิให้กั้นเงินนั้นไว้เพื่อการใด ๆ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือเป็นรายได้ของการพาณิชย์ หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเป็นกรณีตามมาตรา ๑๖๗

มาตรา ๑๖๔ การจัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นเฉพาะเพื่อการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยอย่างน้อยให้กำหนดเงื่อนไขในการจัดตั้ง การบริหารจัดการและการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนไว้ด้วยตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖๕ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ถ้ามีเงินรายรับสูงกว่ารายจ่ายให้นำส่งเข้าบัญชีเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังจากหักเงินดังต่อไปนี้แล้ว

(๑) เงินที่จะต้องจ่ายตามข้อผูกพันและยังมีได้จ่าย
(๒) เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดส่งเข้ากองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘๐

(๓) เงินอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกับ (๑) ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน การเปิดบัญชีเงินฝาก การเบิกจ่ายเงินออกจากบัญชีเงินสะสม การจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชีเงินสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๖๖ การใช้จ่ายเงินสะสมให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๖๗ บรรดาเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกระทำการอย่างใดเป็นการเฉพาะเจาะจง และเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหารายได้ขึ้นเป็นครั้งคราวภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่เพื่อใช้จ่ายในกิจการใดเป็นการเฉพาะตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เมื่อลงรับในบัญชีรายรับแล้วให้นำไปใช้จ่ายได้ตามวัตถุประสงค์ของเงินอุดหนุน ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือตามวัตถุประสงค์แห่งกิจการนั้นได้โดยไม่ต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

เงินรายรับตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินอุดหนุนผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือตามวัตถุประสงค์แห่งกิจการนั้นแล้ว หากมีเงินเหลืออยู่ให้นำส่งเข้าบัญชีเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๖๘ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีรายรับให้กระทำได้แต่เฉพาะที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปี เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินตามมาตรา ๑๖๗ และมาตรา ๑๗๐

มาตรา ๑๖๙ งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการใด จะโอนไปเพื่อใช้จ่ายสำหรับการอื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการโอนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด แต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะโอนไม่ได้

(๑) การโอนงบประมาณประเภทอื่นใดมาเป็นงบประมาณประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง เงินประจำตำแหน่ง หรือประโยชน์ตอบแทนอื่น

(๒) การโอนงบประมาณประเภทค่าสาธารณูปโภคไปใช้ในประเภทอื่นใด เว้นแต่จะไม่มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระ

(๓) การโอนงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เว้นแต่จะหมดความจำเป็นหรือมีเงินเหลือจ่ายและสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว

(๔) การโอนงบประมาณประเภทอื่นมาเป็นงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เว้นแต่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว

(๕) การโอนรายจ่ายค่าชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้

(๖) การโอนรายจ่ายตามข้อผูกพัน เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันครบถ้วนแล้ว

(๗) รายจ่ายในรายการที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมระบุไว้ชัดแจ้งว่าห้ามโอน

มาตรา ๑๗๐ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีรายรับของปีงบประมาณที่ได้กั้นเงินโดยไม่ต้องทำเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมให้กระทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) งบประมาณรายจ่ายที่ได้กั้ก่อนผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ และได้รับอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่นให้กั้นเงินไปจ่ายในปีงบประมาณถัดไป

(๒) เงินงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๑๒๖ (๗) และ (๘) ที่ได้ตั้งไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมของปีก่อนแต่ยังมีได้กั้ก่อนผูกพันในปีงบประมาณนั้น และได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นให้กั้นเงินไว้ แต่สภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้กั้นเงินไว้เกินสองปีงบประมาณมิได้

มาตรา ๑๗๑ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เงินประจำตำแหน่ง ค่าเบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น กรรมการสามัญหรือกรรมการวิสามัญที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้น และอนุกรรมการที่คณะกรรมการสามัญตั้งขึ้น ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การกำหนดประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องไม่ใช่เป็นการให้สวัสดิการ

มาตรา ๑๗๒ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศรายรับและรายจ่าย งบดุลต่าง ๆ ประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดลงเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดปีงบประมาณไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้มีการตรวจสอบการบริหารงานคลัง การบัญชี ฐานะทางการเงิน หรือการเงินอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๗๓ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบในระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี

มาตรา ๑๗๔ ให้กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุ และการจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การให้สวัสดิการของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเป็นอิสระ ความคล่องตัว ความคุ้มค่าประกอบกับความมั่นคงทางการคลัง และความมีประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๑๗๕ การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้แสดงรายการรับ และรายละเอียดการจ่าย

มาตรา ๑๗๖ งบประมาณประจำปีของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติ ถ้าเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้เทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติงบประมาณปีก่อนไปพลางก่อน

ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งอนุมัติไว้ตามงบประมาณ ปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี ให้ตราเป็นเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติ งบประมาณเพิ่มเติม

มาตรา ๑๗๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง และการงบประมาณโดยมิชอบหรือโดยทุจริต เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประชาชนต้องระวางโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง เกิดจากการสั่งการโดยมิชอบ หรือไม่สั่งการของผู้มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้น ผู้มีหน้าที่และอำนาจดังกล่าวต้องรับโทษเป็นสองเท่าของความผิดที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำความผิดตามวรรคสอง

หมวด ๔

กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๗๘ ในหมวดนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล

“เทศบาล” ให้หมายความรวมถึงเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่รวมกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๗๙ ให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีชื่อเรียกโดยย่อว่า “ก.ส.อ.” และกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล มีชื่อเรียกโดยย่อว่า “ก.ส.ท.” ขึ้นในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสนับสนุนในการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และวัตถุประสงค์อื่น ประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....

(๒) เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งให้ตามมาตรา ๑๘๐

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสนับสนุนกองทุน

(๔) ดอกผลหรือรายได้ที่เกิดจากกองทุน

(๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

(๖) เงินรายได้อื่นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

วัตถุประสงค์อื่นของกองทุน การบริหารงานของกองทุน และการจัดสรรกองทุนเพื่อดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ให้ประธานกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการบริหารมอบหมายเป็นผู้แทนของกองทุน ให้มีสำนักงานกองทุน ตั้งอยู่ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับคำขอกู้เงิน และการบริหารกองทุน ให้แก่

คณะกรรมการบริหาร

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การคลัง การจัดการทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน

(๔) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการบริหาร

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

ให้ข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบด้านการคลังท้องถิ่นที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมอบหมายเป็นหัวหน้าสำนักงานกองทุน

มาตรา ๑๘๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งเงินเข้ากองทุนไม่เกินร้อยละสิบของเงินที่ต้องนำส่งเข้าบัญชีเงินสะสมตามมาตรา ๑๖๕ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยจัดส่งให้กองทุนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๑๘๑ เงินจากกองทุนให้นำไปจ่ายเพื่อการ ดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้ยืมตามมาตรา ๑๘๒

(๒) จ่ายเป็นผลตอบแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘๔ (๓) โดยจ่ายจากดอกผลและเงินรายได้ที่ได้รับในแต่ละปี

(๓) จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ไม่เกินร้อยละสิบของดอกผลและรายได้ที่ได้รับในแต่ละปี

(๔) จ่ายเพื่อการจัดหาประโยชน์ของกองทุน

ดอกผลและรายได้ที่นำมาจ่ายเป็นผลตอบแทนตาม (๒) ให้จ่ายได้ไม่เกินจำนวนเงินดอกผลและรายได้ในแต่ละปีภายหลังหักค่าใช้จ่ายตาม (๓)

มาตรา ๑๘๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดส่งเงินสมทบกองทุนตามมาตรา ๑๘๐ มีสิทธิกู้ยืมเงินจากกองทุน เพื่อนำไปดำเนินกิจการตามหน้าที่และอำนาจตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๘๓ ให้มีคณะกรรมการบริหาร ดังนี้

(๑) คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีชื่อเรียกโดยย่อว่า “ก.ส.อ.” โดยมีคณะกรรมการจำนวนสิบเก้าคน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับมอบหมายและอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการ ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เกินสี่คน ผู้แทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เกินสองคน

ผู้แทนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เกินสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มอบหมายไม่เกินสองคน ให้หัวหน้าสำนักงานกองทุนตามมาตรา ๑๗๙ เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ให้ข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบด้านการคลังท้องถิ่นที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมอบหมายเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการอีกหนึ่งคน

(๒) คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล มีชื่อเรียกโดยย่อว่า “ก.ส.ท.” โดยมี คณะกรรมการจำนวนยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับมอบหมาย และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นรองประธาน กรรมการ และกรรมการ ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทน ผู้บริหารเทศบาลไม่เกินหกคน ผู้แทนประธานสภาเทศบาลไม่เกินสองคน ผู้แทนพนักงานเทศบาลไม่เกินสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมอบหมายไม่เกินสองคน ให้หัวหน้าสำนักงานกองทุนตาม มาตรา ๑๗๙ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบด้านการ คลังท้องถิ่นที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการอีกหนึ่งคน

ให้ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๑) และ (๒) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับจากวันที่ได้รับการคัดเลือก หรือเมื่อพ้นจากตำแหน่ง

วิธีการคัดเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การประชุมคณะกรรมการบริหาร ให้ประธานกรรมการเป็นผู้กำหนดและเรียกประชุมเป็นครั้ง คราวตามความจำเป็น และต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จึงเป็น องค์กรประชุม การลงมติใดๆ ให้ถือเอาเสียงข้างมาก โดยประธานกรรมการ และกรรมการแต่ละคน มีเสียงหนึ่งในการ ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๘๔ ให้คณะกรรมการบริหาร มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานและกำกับดูแลการ ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กำหนดอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมเงิน และอนุมัติการกู้ยืมเงิน
 (๒) กำหนดวิธีการเกี่ยวกับการนำเงินไปเพื่อการจัดหาประโยชน์ของกองทุน
 (๓) กำหนดผลตอบแทนที่จะต้องจ่ายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนวณจากเงินที่จัดส่ง เข้ากองทุนตามมาตรา ๑๘๑

(๔) ตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
 (๕) กำหนดมาตรการเร่งรัดการชำระหนี้ บทลงโทษในการชำระหนี้ และการจัดส่งเงินเข้ากองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การคลัง การงบประมาณ การใช้ประโยชน์ใน ทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ การก่อหนี้ผูกพัน การอนุมัติการจ่ายเงิน เงินรายได้ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร กองทุน

(๗) หน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๘๕ เงินค่าตอบแทน ค่าเบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการอื่น อนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารตั้งขึ้น และข้าราชการช่วยปฏิบัติงาน กองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๘๖ ให้สำนักงานกองทุนจัดให้มีการตรวจสอบบัญชี งบดุล และจัดทำรายงานกิจการ ประจำปีของกองทุนเสนอให้คณะกรรมการบริหารเพื่อทราบ ปิดประกาศ และให้นำลงเผยแพร่ในระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

หมวด ๕

การส่งเสริมการดำเนินงานกิจการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๘๗ ในหมวดนี้

“สำนักงาน จ.ส.ท.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการจัดการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ ส.ธ.ท.” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการดำเนินงานกิจการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ จ.ส.ท.” หมายความว่า คณะกรรมการจัดการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ประธานกรรมการ จ.ส.ท.” หมายความว่า ประธานกรรมการจัดการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามมาตรา ๗ แต่ไม่รวมถึงกรุงเทพมหานคร

“สถานธนาอนุบาล” หมายความว่า โรงรับจำนำที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น

มาตรา ๑๘๘ ให้จัดตั้งสำนักงาน จ.ส.ท. ขึ้นในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ควบคุมและดูแลการดำเนินกิจการ การตรวจสอบ และตรวจตราสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบการบริหารสำนักงาน จ.ส.ท. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ จ.ส.ท. กำหนด

มาตรา ๑๘๙ ให้มีคณะกรรมการ ส.ธ.ท. ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นรองประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกรวมทั้งสิ้นไม่เกินสิบคน ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง

มาตรา ๑๙๐ ให้มีคณะกรรมการ ส.ธ.ท. มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๒) ให้ความเห็นชอบการจัดตั้งสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรรับจำนำ
- (๓) กำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนากิจการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๔) ส่งเสริม และสนับสนุนแหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๕) ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และส่งเสริมทางวิชาการเกี่ยวกับการดำเนินกิจการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๖) กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ หรือออกคำสั่ง รวมถึงกำหนดมาตรการ เพื่อให้การดำเนินกิจการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

มาตรา ๑๙๑ ให้มีคณะกรรมการ จ.ส.ท. ประกอบด้วย อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ ให้มีรองประธานกรรมการ ซึ่งประธานกรรมการ จ.ส.ท. เป็นผู้แต่งตั้ง ผู้จัดการใหญ่ จ.ส.ท. นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และหัวหน้าสำนักงาน จ.ส.ท. เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงาน จ.ส.ท. เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อประธานกรรมการ จ.ส.ท. เห็นสมควรอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการ จ.ส.ท. อีกก็ได้

มาตรา ๑๙๒ ให้มีคณะกรรมการ จ.ส.ท. มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ หรือออกคำสั่งให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้าง ของสถานธนาอนุบาลสำนักงาน จ.ส.ท. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน บัญชี พัสดุและทรัพย์สิน หรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ของสำนักงาน จ.ส.ท.
- (๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสรรผลกำไรของสถานธนาอนุบาล
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี การเงิน พัสดุ และทรัพย์สินของสำนักงาน จ.ส.ท. และของสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๕) การบรรจุ แต่งตั้ง พิจารณาโทษ และถอดถอนพนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้าง ของสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และของสำนักงาน จ.ส.ท.
- (๖) กำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตลอดจนการพิจารณาบำเหน็จความชอบแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงาน จ.ส.ท.
- (๗) กำหนดจำนวนอัตราตำแหน่ง และการพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน จ.ส.ท. และลูกจ้างสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการสถานธนาอนุบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมและตรวจตราสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๙) กำหนดหลักเกณฑ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการสถานธนาณูปาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๑๐) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ ส.ธ.ท. ตามที่คณะกรรมการ ส.ธ.ท. กำหนด

มาตรา ๑๙๓ ให้ประธานกรรมการ จ.ส.ท. มีหน้าที่และอำนาจปฏิบัติงานในนามของคณะกรรมการ จ.ส.ท. และให้มีหน้าที่และอำนาจในการแต่งตั้งผู้รักษาการแทน หรือปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ตามที่ระเบียบคณะกรรมการ จ.ส.ท. กำหนด

ลักษณะ ๔

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๙๔ การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เป็นการตัดอำนาจของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จะจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเรื่องเดียวกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นและไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จะให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และติดตามดูแลให้การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเป็นไปตามมาตรฐานที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น

กิจการใดเป็นกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจจัดทำตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๐ แล้วแต่กรณี ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่จัดทำโดยไม่มีเหตุอันสมควรเมื่อรัฐมนตรีที่มีหน้าที่และอำนาจในเรื่องนั้นสั่งให้ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการนั้นแล้วให้คิดค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่างๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเป็นจริงได้

มาตรา ๑๙๕ ในกิจการที่เป็นของหน่วยงานของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนกิจการของหน่วยงานของรัฐตามที่หน่วยงานของรัฐขอความร่วมมือ โดยให้คำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องของหน้าที่และอำนาจรวมทั้งฐานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๑๙๖ ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือภาคเอกชน ดำเนินกิจการใดในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้นรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือภาคเอกชน เพื่อพิจารณาหามาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยเร็ว และเมื่อมีข้อยุติประการใด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อยุตินั้น ในกรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติได้หรือไม่อาจดำเนินการตามข้อยุติได้ ให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

ลักษณะ ๕ การกำกับดูแล

มาตรา ๑๔๗ ให้ผู้กำกับดูแลมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของทางราชการ

ในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้กำกับดูแลมีหน้าที่และอำนาจชี้แจง แนะนำ ตักเตือน และตรวจสอบกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใดๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรวจสอบ ตลอดจนเรียกบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนของผู้กำกับดูแลตามวรรคสอง ให้ผู้กำกับดูแลมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไว้ก่อนได้ ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งให้ระงับการดำเนินการใดไว้ก่อน ให้ผู้กำกับดูแลตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควรภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่มีคำสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีการสั่งการตามวรรคสามเป็นคำสั่งของนายอำเภอ ให้นายอำเภอรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

คำสั่งตามวรรคสาม ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา ๑๔๘ ผู้กำกับดูแลอาจสั่งเพิกถอนมติของสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ในกรณีที่ปรากฏว่ามตินั้นฝ่าฝืนต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ หรือเป็นมตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสั่งเพิกถอนมติตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงเหตุผลของการเพิกถอนมตินั้น และต้องกระทำภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมตินั้น

มาตรา ๑๔๙ ถ้าสภาท้องถิ่นดำเนินการหรือไม่ดำเนินการใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยหน้าที่ หรือขัดต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประชาชน หรือราชการ หรือประเทศเป็นส่วนรวม ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่ามีเหตุดังกล่าวกรณีเทศบาลตำบลให้นายอำเภอรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาเทศบาลตำบลก็ได้ และกรณีเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่า

ราชการจังหวัดเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อยุบสภาเทศบาลเมือง สภาเทศบาลนคร และสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่นตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาเทศบาลตำบล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยุบสภาเทศบาลเมือง สภาเทศบาลนคร และสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

มาตรา ๒๐๐ เมื่อมีกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดการปฏิบัติหน้าที่ ให้รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นและที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นหยุดการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

มาตรา ๒๐๑ เมื่อมีกรณีกล่าวหาว่าผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ หรือกระทำการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ ผู้กำกับดูแลมีอำนาจสอบสวนบุคคลดังกล่าวแล้วแต่กรณีได้ และเมื่อปรากฏผลจากการสอบสวนว่าบุคคลดังกล่าวกระทำหรือไม่กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา กรณีเทศบาลตำบลให้นายอำเภอเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้ และกรณีเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาและสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้

ให้ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๐๒ คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด และคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๑๙๙ และมาตรา ๒๐๑ ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๐๓ ให้ท้องถิ่นจังหวัดเป็นผู้ประสาน ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำปรึกษาและแนะนำให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้กำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในราชการส่วนภูมิภาคเป็นผู้ประสาน ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำปรึกษาและแนะนำให้แก่นายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยตามมาตรา ๑๙๗ ถึงมาตรา ๒๐๒

มาตรา ๒๐๔ สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นต้องจัดให้มีและปฏิบัติตนตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นนั้นกำหนดและระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้บริหารท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดขึ้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง และเป็นกรณีร้ายแรง ให้ถือว่าเป็นกรณีมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียตามมาตรา ๓๗ (๗) หรือกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยตามมาตรา ๒๐๑ แล้วแต่กรณี

ลักษณะ ๖

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๐๕ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินการให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามวรรคหนึ่ง โดยทำเป็นประกาศปิดไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

มาตรา ๒๐๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้บุคคลและชุมชนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ โดยอย่างน้อยในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟูหรือส่งเสริมศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติ

(๓) เข้าชื่อเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือต้งเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และให้แจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณา ด้วยวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติ

(๔) สนับสนุนให้มีระบบสวัสดิการชุมชนให้เหมาะสมกับฐานะทางการคลังและให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งจัดให้มีกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

มาตรา ๒๐๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้ประชาชนหรือผู้แทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมตามมาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่ง อย่างน้อยเมื่อจะดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- (๒) การจัดทำงบประมาณรายจ่าย
- (๓) การประชุมสภาท้องถิ่น
- (๔) การดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๐๘ วิธีการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นตามมาตรา ๒๐๕ วรรคสอง อาจกระทำได้ด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (๒) การเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่น
- (๓) การสอบถามความคิดเห็นของประชาชน
- (๔) การแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
- (๕) การเข้ามีส่วนร่วมในฐานะกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงาน
- (๖) การจัดให้มีการลงประชามติ
- (๗) วิธีการอื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในเรื่องใดโดยวิธีการอย่างใด ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๐๕ วรรคสอง

มาตรา ๒๐๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้มีคณะกรรมการชุมชน กระบวนการประชาคมท้องถิ่น หรือกระบวนการอื่นใด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๒๑๐ การเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบตามมาตรา ๒๐๘ (๑) ในเรื่องใดให้เปิดเผยข้อมูลทั้งปวงที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นที่มีใช้เป็นการลับของทางราชการ โดยจัดทำเป็นรายงานสรุปให้ประชาชนได้ทราบ และกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยต้องมีข้อมูลโดยสรุปในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งต้องมีรายการเปรียบเทียบระหว่างประมาณการรายรับกับรายรับจริง และประมาณการรายจ่ายกับรายจ่ายจริงของแต่ละรายการ รวมทั้งเงินสะสมและเงินกู้
- (๒) รายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ใช้ ที่มาของเงินดังกล่าว และผลที่ประชาชนได้รับ
- (๓) ผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรตรวจสอบ หรือองค์กรอิสระอื่นๆ ในกรณีที่มีการหักท้วงจากหน่วยงานดังกล่าวในเรื่องใด ต้องเปิดเผยคำหักท้วงนั้นด้วย

รายงานตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้เผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ทั้งนี้ การจัดทำและเปิดเผยรายงานดังกล่าว ไม่เป็นการตัดสิทธิประชาชนในท้องถิ่นนั้นที่จะขอตรวจสอบข้อมูลอื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

มาตรา ๒๑๑ การแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะตามมาตรา ๒๐๖ (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกระทำได้โดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดให้มีการประชุมประชาชนในท้องถิ่น เพื่อรับฟังความคิดเห็นในเรื่องที่เห็นสมควร
- (๒) การจัดให้มีและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงช่องทางที่ประชาชนจะสามารถมีหนังสือเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) การชี้แจงข้อสอบถามหรือข้อสงสัยของประชาชนที่สอบถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๑๒ การจัดให้มีการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นตามมาตรา ๒๐๘ (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกระทำได้ตามที่เห็นสมควร แต่อย่างน้อยต้องจัดให้มีการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนอย่างรุนแรงด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสุขภาพหรือกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ
- (๒) เมื่อประชาชนในท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบหรือห้าพันคนสุดแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า เข้าชื่อกันร้องขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะหรือการกำหนดนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลคำชี้แจง เหตุผลความจำเป็น และผลกระทบของการดำเนินงาน ผลดีและผลเสียที่อาจเกิดขึ้น มาตรการป้องกัน แก้ไข และเยียวยา ตลอดจนรายละเอียดอื่นใดที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบถึงลักษณะการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอ

มาตรา ๒๑๓ เมื่อได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑๒ แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำผลการสอบถามความคิดเห็นมาใช้ประกอบในกระบวนการตัดสินใจด้วย

มาตรา ๒๑๔ การจัดให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงานตามมาตรา ๒๐๘ (๕) จะแต่งตั้งให้ประชาชนเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุหรือหน้าที่อื่นใดที่จะทำให้ต้องรับผิดชอบในทางแพ่งหรือทางอาญาโดยตรงไม่ได้

มาตรา ๒๑๕ การจัดให้มีการลงประชามติตามมาตรา ๒๐๘ (๖) ให้ดำเนินการในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องมีการลงประชามติระดับท้องถิ่น
- (๒) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการใดที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างกว้างขวาง หรือประชาชนในท้องถิ่นมีข้อโต้แย้งหรือมีความเห็นขัดแย้งกันอย่างรุนแรง ผู้บริหารท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น จะจัดให้มีการลงประชามติของประชาชนในท้องถิ่นก็ได้

การลงประชามติตามวรรคหนึ่ง ต้องมิใช่การให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องตัวบุคคล เชื้อชาติ ศาสนา หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ

มาตรา ๒๑๖ เมื่อจะจัดให้มีการลงประชามติ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดวันลงประชามติซึ่งต้องเป็นวันเดียวกันในทุกพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๒๑๗ ก่อนถึงกำหนดวันลงประชามติไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนทราบกำหนดวันลงประชามติ พร้อมทั้งรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่จะให้ลงประชามติซึ่งต้องมีเนื้อหาชัดเจนและเพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงประชามติมีความเข้าใจเพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบได้

(๒) วันเวลาและสถานที่ที่จะลงประชามติ

(๓) กำหนดเวลาและสถานที่ที่ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อหรือให้ถอนชื่อ

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ประกาศไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานที่อื่นที่ประชาชน และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในท้องถิ่นสามารถรับทราบได้โดยสะดวกและทั่วถึง

มาตรา ๒๑๘ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยตรงและลับ และต้องมีผู้มาออกเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดหากมีผู้มาออกเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ให้การออกเสียงประชามตินั้นเป็นอันตกไปโดยไม่ต้องนับบัตรออกเสียง

ในกรณีที่เสียงข้างมากของผู้ที่มาออกเสียงมีมติไปในทางใด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตามมตินั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการการลงประชามติ การนับคะแนน การประกาศผล และการอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับการลงประชามติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวจะต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๒๑๙ ในการดำเนินการจัดทำประชามติ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำประชามติรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการออกเสียงทั้งหมด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดตามมาตรา ๒๑๕ (๑) ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำประชามติ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๒๒๐ ให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามกฎหมายนี้ รวมทั้งมีอำนาจในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อเป็นกลไกในการปฏิบัติตามกฎหมายนี้

มาตรา ๒๒๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติของประชาชนในท้องถิ่น โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ทั้งนี้ เฉพาะเมื่อข้อบัญญัติท้องถิ่นได้กำหนดให้มีโทษโดยจะกำหนดให้มีโทษน้อยกว่าโทษดังกล่าวก็ได้

มาตรา ๒๒๒ บรรดาความผิดตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๒๒๑ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในเวลาสามสิบวันแล้ว ให้คดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๒๒๓ บรรดาค่าปรับที่ได้รับจากการกระทำผิดข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๒๒๑ หรือค่าปรับจากการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๒๒๒ ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๒๔ เมื่อกระทรวงมหาดไทยดำเนินการควรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๕ แล้วให้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ที่ควรวมตามมาตรา ๑๒ และให้ดำเนินการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นภายในระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยดำเนินการควรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วเสร็จ โดยให้สมาชิกภาพของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรวมกันสิ้นสุดลงทันที และให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนกว่าการดำเนินการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรวมกันตามมาตรา ๑๕ ยังมีวาระเหลืออยู่ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในตำแหน่งไปพลางก่อนจนกว่าจะครบวาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่เหลืออยู่มากที่สุด

มาตรา ๒๒๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรวรรวมตามมาตรา ๑๕ ให้รัฐสนับสนุนรายได้เพิ่มเติมจากรายได้ปกติตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีเชิงงบประมาณที่จัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปกติในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานและกิจกรรมสาธารณะให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่น โดยให้จัดสรรรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกควรวรรวมแห่งละห้าล้านบาทในปีหนึ่งถึงปีที่ห้าและปรับการจัดสรรเป็นแห่งละสามล้านบาทในปีที่หกถึงปีที่แปด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจใหแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

